

© FAW

BIOCIDEN: PRODUCTEN EN WELKE PROCEDURE MOET JE ALS VEEHOUDER VOLGEN?

Tijdens de afgelopen edities van de Veetournee in Geel en Kortrijk kwamen er in het namiddagdeelte verschillende infosessies aan bod. De sessie rond het gebruik van biociden in de veehouderij kon op heel wat interesse rekenen bij de aanwezigen. Belle-Rosa Khoung, Kristof Claes en Ali Qadari van de FOD Volksgezondheid gaven toelichting over de producten en welke procedure veehouders moeten volgen wanneer ze biociden gebruiken. – Naar: Departement Landbouw en Visserij

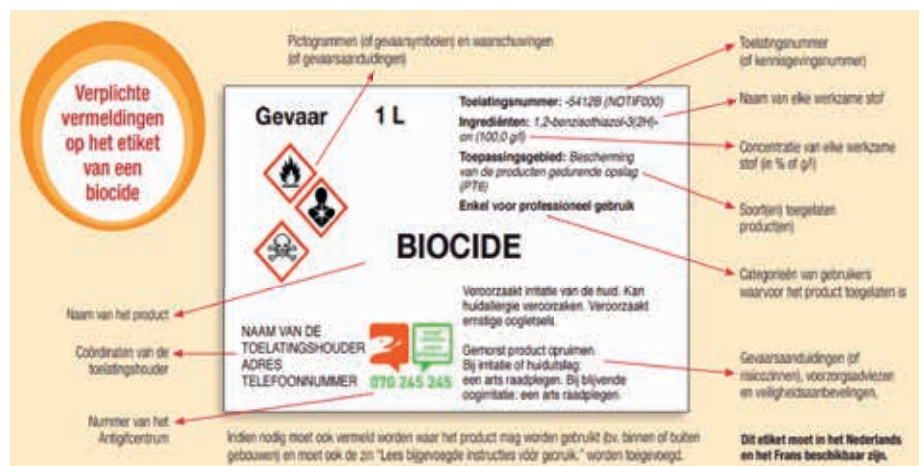
Wat zijn biociden en welk soort producten zitten vervat onder de reglementering?

De hele reglementering rond biociden en het gebruik ervan roept bij menig landbouwer heel wat vragen op. Belle-Rosa Khoung begon haar toelichting dan ook met een definitie voor biociden en kaderde de betreffende reglementering. De Europese verordening bepaalt dat biociden alle stoffen of mengsels zijn, die uit één of meer werkzame stoffen bestaan en tot doel hebben schadelijk organismen onschadelijk te maken. Dit kan door de schadelijke organismen te vernietigen, af te schrikken of de schadelijke effecten ervan te voorkomen op een niet-fysieke of mechanische wijze. De verordening stelt ook dat stoffen die in eerste instantie niet vallen onder deze reglementering, toch als biociden beschouwd worden wanneer ze ingezet worden voor dezelfde doeleinden. Dus alle behandelingen met een biocidale werking als primair doel, worden beschouwd als biociden en vallen bijgevolg onder de reglementering.

Wat zijn de toepassingsgebieden en hoe herken je biociden?

Biociden hebben zeer uiteenlopende toepassingen. Zo worden alle middelen die gebruikt worden voor desinfectie, conservering en plaagbestrijding, als biociden beschouwd. Dit breed toepas-

singsgebied maakt het voor de gebruiker niet altijd gemakkelijk om ze te herkennen. Alle producten die als biociden op de markt gebracht worden, moeten voorzien zijn van een vermelding dat het om een biocide gaat. Figuur 1 toont alle verplichte gegevens die op het etiket

Figuur 1 Verplichte gegevens op het etiket van biociden - Bron: FOD Volksgezondheid

moeten staan. Voor België moet dit etiket zowel in het Nederlands als in het Frans beschikbaar zijn op de verpakking. Het geeft nuttige informatie over het soort chemicaliën dat het product bevat, welke gevaren aan het product verbonden zijn en hoe het product veilig gebruikt kan worden.

Welke biociden mogen we gebruiken en voor welke toepassingsgebieden?

Er mogen geen biociden op de markt gebracht en gebruikt worden zonder voorafgaande toelating. Alle toelatingen worden door de federale minister van Leefmilieu uitgereikt via een toelatingsakte. De akte is het officieel document dat de voorwaarden bepaalt om een biocide in de handel te brengen. Zo wordt in de akte onder meer een uniek toelatingsnummer toegekend. Ook geeft de akte uitsluitel of het gaat over een product uit het vrije of gesloten circuit. Alle aktes zijn digitaal raadpleegbaar op www.biocide.be.

Borderlines, de grijze zone tussen biociden- en andere wetgeving

De biocidenwetgeving sluit vaak nauw aan bij de wetgeving over medische hulpmiddelen, (dier)geneesmiddelen, gewasbeschermingsmiddelen, detergenten en andere reinigingsmiddelen en cosmetica. Het statuut van dergelijke producten wordt geval per geval bekeken. Welke wetgeving er van toepassing is, wordt bepaald op basis van alle productkenmerken en het beoogde gebruiksdoel of claim. Bij twijfel kan je contact opnemen met de helpdesk via www.helpdeskbiocides.be.

Categorieën van gebruikers en de circuits

Biociden kunnen erkend zijn voor het vrije of het gesloten circuit. De indeling in vrije of gesloten circuit wordt bepaald door de gebruiksbestemming en de risico's voor de gebruiker. Bepaalde biociden kunnen onder strikte voorwaarden bestemd zijn voor beide circuits. De toelatingsakte specificeert de gebruiker en vermeldt de na te leven voorwaarden.

De biociden waaraan minder risico's verbonden zijn en waarvoor het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen niet vereist is, worden ingedeeld in het vrije circuit. Deze producten mogen gebruikt worden door particulieren. De biociden die echter een groot risico vormen en dus te gevaarlijk zijn voor het grote publiek, worden ingedeeld in het

Tabel 1 Verplichtingen van verkoper en gebruiker van producten uit het gesloten circuit - Bron: FOD Volksgezondheid

Verkoper
Moet zich registreren zodra hij/zij een biocide heeft verkocht of aangekocht die tot het gesloten circuit behoort;
Moet voor 31 december aangifte doen van de hoeveelheid biociden die hij/zij in het afgelopen jaar verkocht heeft;
Moet tijdens de verkoop elke klant inlichten over de verplichtingen die verbonden zijn aan het biocide die de verkoper te koop aanbiedt;
Moet op de verkoopfactuur en het kasticket vermelden "dit product is een biocide ingedeeld in het gesloten circuit.";
Moet op de hoogte zijn van de verplichtingen die bepaald zijn in de toelatingsakte van het biocide (verplichtingen inzake opslag, vervoer, opleiding,...).
Gebruiker
Is verplicht om jaarlijks voor 31 december zijn/haar statuut als geregistreerd gebruiker te bevestigen via het online registratiesysteem. Deze registratieverplichting geldt vanaf 31 december 2018;
Moet op de hoogte zijn van en voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit de toelatingsakte van het biocide.

gesloten circuit. Voorbeelden van grote risico's zijn classificaties als zeer giftig, kankerverwekkend of mutageen. Ook als het dragen van persoonlijke beschermingsmiddelen vereist is, worden de producten in het gesloten circuit ingedeeld. Deze producten zijn enkel bestemd voor professioneel gebruik en de gebrui-

kers moeten zich hiervoor laten registreren bij de FOD Volksgezondheid.

Verplichtingen in het gesloten circuit

In tabel 1 vind je een overzicht van de verplichtingen voor verkopers en gebruikers van biociden die erkend zijn voor het gesloten circuit.

Je kan een persoonlijk account aanmaken en je online registreren via www.health.belgium.be/nl/gesloten-circuit. Daar vind je ook een vereenvoudigde registratiehandleiding.

Te onthouden

Een landbouwer die biociden wil gebruiken moet zich daarvoor vanaf 31 december laten registreren als gebruiker. Twijfel je of een bepaald product al dan niet een biocide is en onder welk circuit het valt, vraag dan info aan je leverancier of raadpleeg de biocidenhelpdesk. Volg de reglementering en toepassingsgebieden regelmatig op, want als verkoper/gebruiker/veehouder ben je zelf verantwoordelijk voor het gebruik! ■

BIOCIDEN IN DE LANDBOUW

Uit een recente studie blijkt dat in de landbouw een achttal types van biociden worden gebruikt. Het gaat hier over zeer uiteenlopende toepassingen.

Ontsmettingsmiddelen voor menselijke hygiëne

- producten zoals zeep of gels voor de ontsmetting van de handen;

Ontsmettingsmiddelen voor privaat, publiek of ander gebruik

- Producten voor ontsmetting van oppervlakten en materialen die niet in direct contact komen met voedingsmiddelen of met dieren.

Ontsmettingsmiddel voor dierlijk gebruik

- ontsmetting van dierverblijven;
- ontsmetting van dierenvervoersmiddelen;
- ontsmetting van materiaal voor het houden van dieren;
- voor de bezoekers;

- voetbaden voor dieren;
- ontsmetting van doeken om de spenen schoon te maken;
- tepeldipmiddelen en tepelsprays (vóór het melken);

Ontsmettingsmiddelen voor oppervlakken en materialen die in contact komen met voedingsmiddelen

- ontsmetting van melkapparatuur;
- ontsmetting van apparatuur voor drinkwater voor dieren;
- ontsmetting van de oppervlakten waar voedsel wordt bereid, behandeld, opgeslagen, vervoerd ... ;

Bescherming van hout; Producten voor bescherming van metselwerk; Rodenticide

- bestrijding van knaagdieren;

Insecticiden

- lokaas of vloeibare insecticide;
- insecticide tegen larven gevonden in de mest.